

имп. Василия II. 4. Някои поселения въ Сѣверна Италия, особено въ Равенната. Ср. C. Schmidt, Histoire et doctrine de la secte des Cathares ou Albigeois т. II, p. 282.: noms qui dans la Haute-Italie rappellent la présence des Bulgares; Fantuzzi, Monumenti Ravennati di secoli di Mezzo per la maggior parte inediti. Tomo I. Venezia, p. 1801: *Vicus Bulgarorum* (S. Laurentii in Vico Bulgarorum) Ter. Arim. п. год. 1028. *Bulgaria noea*. Ter. Arim. 1059. Също In *Bulgariae nota*, 1144. год. *Villa Bulgariae* 1371. Още въ 1779. год.: викариите *Bulgariae* въ Чезена (*Ipsa Archipresbiteralis ecclesia plebis S. Blasii Bulgariae*). Ср. по-долу италианските форми на името.¹⁾ По-нови български селища е имало и въ Южна Италия, особ. Неаполитанско. На тях обърна по-обстойно внимание Макушевъ. (Итал. Арх.) За сношения между анжуйците и българите се говори за пръв път въ един документъ отъ 1273. г. Рано намираме мѣстности: Selavi, Casale Selavorum, Slavi, но съ име Bulgarus само една колония: vicus qui vocatur Bulgarus и пр. Док. отъ 1323. год. Макуш. о. с. 69. Много българи имало на островъ Искія. 5. Мѣстности на Балк. П-овъ: *Introitus clusarum Bulgariae*, Ansb. Fontes rer. austr. V., 46., 47. *clausae ultimas Bulgariae*, Rad. XLII., 129. (*Βαλκική κλεισούρα*). Също *clausurae S. Basilii*, Rad. XLII., 125. (тукъ и литер.). Rad. XLII., 62., 76. *Sylvae Bulgarorum*, Sylva Bulgariae. Sylvas immensas et inauitas regni Bulgarorum Rad. XLII., 79. (XI. в.). *Deserta Bulgariae*, Pertz. VII., 535. *Trita semita seu strata publica Bulgariae*. 38. *Alba Bulgariae* (Бѣлградъ) въ маджарски лѣтописи. *Bellagrava, Bulgariae Oppidum*, у кръстоносците въ XI. вѣкъ, Rad. XLII., 79. *Bellagrava bogarensis*. 1147. *Bargaropolis* (Bulgarophygm). *Descriptio itineris in terr. sanct.*, анонимъ, Rad. XLII., 117. *Burgara* (Bergalae?) ib. *Bulgaria*, въ Брашовските лат. градски книги — „придградъ Брашевско Шкѣи“, въ нѣмск. (сакс.) Belgerey, мадж. Bolgarszek. Иреч. Arch. XIX., 599. Също така (Bulgaria) се нарича и една махала въ Rosenau (въ док. отъ XV. в.) Иречекъ ibid. || *Оноио. Bulgarellus*, Subdjac. Rav. et abbas monast. S. Euphemiae foris portum S. Laurentii. Fant. 1047. Vicarius D. Gerardi Arch. Rav. d. p. c. Peppo et *Bulgarello*. Id. 1190. D. *Bulgarius* Ab. Mon. S. Donini. (Fant. p. 112. и 109: A. D. *Bulgario* Ab. S. Donini). 1290. D. *Erengarde de Bulgaria*, Abbatisse S. Andreae. (Изъ

¹⁾ Както тия, тъй и итал. топографски (и лични) имена свидетелствуватъ, споредъ проф. Иречка, който бѣ тъй любезенъ да отговори на едно наше запитване, за което най-срдечно му благодаримъ, преди всичко на стари български (езични и поученични) колонии въ Сѣверна Италия. Тѣ датуватъ още отъ V. и VI. вѣка: 1) Павелъ Диаконъ II., с. 26. поменува българи като другари на лонгобардите още въ 568. Unde usque hodie eorum in quibus habitant, vicos Gepidos, Valgaros, Sarmatos, Pannonios, Suavos, Noricos sive aliis huiusmodi nominibus appellamus. 2) Една частъ била заселена отъ Адриковата дружина, на която Гримоалдъ даде Изерния, Бовлянумъ и Сентанумъ (*et aliis cum territoris civitates*). Пав. Диак. 5., 72. (ср. у Фредегаръ с. 72. 3) За българите въ Равенната (Пентаполис). Theophr. ed. De Boor 357. . . . 6 δὲ τὴν πρὸς τῇ Ραβέννῃ παντάπολιν καταλαβόν, ὅπῃ τὴν βαλκάνιον τὸν χριστιανὸν γένοντο. Интересни свидѣния за послѣдните намираме въ публикуванитъ отъ Фантини документи, особено въ № 1., единъ регистръ на Равенската архиепископска черква, който съдържа любозителънъ списъкъ на подарци, направени на сѣщата черква отъ VII.—X. вѣкъ. Тукъ още между първитъ подарители срѣщаме имена на българи. Споредъ Кроне, p. 20. (ср. у Шмидта) многобройнитъ топографски названия въ Италия отъ името „българинъ“ свидетелствуватъ, че манихейзмътъ се е разпространилъ въ Италия отъ ересиоложи изъ България. Шмидтъ доука, че тия имена указватъ на сношения между славянскитъ населениа и сѣверно-италианскитъ, но че не е възможно да се опрѣдѣли, кои лица съ донеси катаризма на италианците. „Il nous suffit d'avoir en ces noms une preuve évidente des rapports entre les populations slaves et celles de la Haute Italie; déterminer les personnes qui ont apporté le catharisme aux Italiens, c'est là une chose impossible“ (Schm. с. p. 286.). Някои имена че са въ свързка обаче и съ по-послѣднии славянско-български колонии, изъ западна България (Македония)? Въпросътъ е интересенъ и заслужавало би, да се изучи основно.

²⁾ Проф. Иречекъ има любезността да обърне вниманието ни на Wilh. Bruckner, Die Sprache der Langobarden, Strassb. 1895., гдѣто се поменува лонгобардско лично име Pulcari, Polcari. Dr. Much въ една рецензия, Götting. Gel. Anz. 1896., 888. f. мисли, че не е отъ Bulgaren, може би отъ лично име Pulcari, Percari, burg + hari c. Alberga отъ hariberga, pellegrino отъ peregrinus, но неговото тълкувание е криво.